

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
НАВЧАЛЬНО – НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА АКУШЕРСТВА І ГІНЕКОЛОГІЇ №2

Затверджено:
на засіданні кафедри
акушерства і гінекології №2
протокол № 10 від 10 січня 2017 року
Завідувач кафедри
д.м.н., проф. _____ В.К. Ліхачов

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ
ДЛЯ ЛІКАРІВ-КУРСАНТІВ ЦИКЛУ СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ ЗА ФАХОМ
«ЗАГАЛЬНА ПРАКТИКА СІМЕЙНА МЕДИЦИНА»
(ДЛЯ ЛІКАРІВ ТЕРАПЕВТІВ-ДІЛЬНИЧНИХ ТА ЛІКАРІВ
ПЕДІАТРІВ-ДІЛЬНИЧНИХ)**

Навчальна дисципліна	Акушерство і гінекологія
Тема:	Ведення вагітних з неускладненим гестаційним процесом. Наказ МОЗ України від 15.07.2011 № 417 (код курсу 04.01.01.02)
Курс	4 місяці навчання
Спеціальність	Акушерство і гінекологія

Полтава

Кількість навчальних годин: 2 годин.

I. Мета заняття

Вже з перших тижнів вагітності відбувається значна анатомічна та гормональна перебудова жіночого організму, що дозволяє виносити дану вагітність та народити здорову дитину. Тому важливо досконало знати фізіологічний перебіг вагітності, вміти визначати термін вагітності, що дозволить адекватно вести вагітну жінку, попередити або своєчасно діагностувати різні ускладнення.

II. Об'єм повторної інформації

1. Будова кісткового жіночого таза, жіночих статевих органів, кровопостачання органів малого таза.
2. Фізіологія вагітності та пологів.
3. Біомеханізм пологів при різних видах передлежання.
4. Заповнення партограми.
5. Засоби знеболення пологів і порядок їх призначення.
6. Зовнішнє та внутрішнє акушерське обстеження.
7. Оцінка ступеня зрілості шийки матки за шкалою Бішопа
8. Нагляд за статевими органами та молочними залозами після пологів.

III. Об'єм нової інформації

1. Зміни, які відбуваються в усіх системах організму вагітної.
2. Ознаки вагітності.
3. Схему обстеження вагітної.
4. Принципи ведення вагітної в жіночій консультації.
5. Методи дослідження оцінки стану матері та плода.

IV. План проведення заняття

№ п/п	ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ	Тривалість, хвилин
1.	Вступне слово викладача про мету заняття.	5
2.	Усне опитування курсантів згідно теми по учбовим питанням.	20
3.	Опанування практичних навичок.	30
4.	Розв'язування ситуаційних задач.	15
5.	Оцінка знань і навичок курсантів по темі заняття.	15
6.	Підсумок заняття.	5

V. Умови для проведення заняття

1. Учбова кімната.
2. Пологове відділення.
3. Жіноча консультація.

Методичні і ілюстративні матеріали

1. Методична розробка до практичного заняття.
2. Наказ МОЗ України від 15.07.2011 № 417 «Методичні рекомендації щодо організації надання амбулаторної акушерсько-гінекологічної допомоги».
3. Наказ МОЗ України від 13.04.2006 № 224 «Про доповнення до наказу МОЗ України від 29.12.03 № 620 "Про організацію надання стаціонарної акушерсько-гінекологічної та неонатологічної допомоги в Україні"».

4. Добірка ситуаційних задач.
5. Обмінні карти, історії пологів та історії розвитку новонароджених.
6. Кардіотокограф, акушерський стетоскоп.

V. Перелік практичних навичок курсантів та ступінь опанування ними

п/п	Назва практичних навичок	Ступінь засвоєння		
		ознай	опан.	овол.
1.	Зібрати анамнез, виконати посистемне обстеження вагітної, визначити термін вагітності, період пологової відпустки та дату пологів.		+	
2.	Виконати зовнішнє та внутрішнє акушерське обстеження.		+	
3.	Оцінити величину матки.		+	
4.	Виміряти висоту дна матки і обвід живота		+	

VI. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ОПАНУВАННЯ ПРАКТИЧНИМИ НАВИЧКАМИ

- Перевірка базових знань за темою (опитування, тестовий контроль).
- Самоконтроль лікаря-курсанта.
- Вирішення ситуаційних задач.
- Комп'ютерний контроль.

Питання

1. Перерахуйте ознаки патологічного перебігу вагітності.
2. З якою кратністю здорова вагітна запрошується на огляд до гінеколога?
3. При якій патології вагітні спостерігаються разом із суміжними спеціалістами?
4. Що є показанням для огляду вагітної, яка спостерігається сімейним лікарем, акушером-гинекологом?
5. Вкажіть показання для негайної госпіталізації вагітної.
6. Правила ведення гравідограми.
7. В які терміни вагітності показано обстеження жінки на ВІЛ?
8. В які терміни вагітності показано обстеження жінки на сифіліс?
9. В які терміни вагітності показано обстеження жінки на наявність Rh-антитіл?
10. В які терміни вагітності та в яких випадках показано введення анти- Rh-антитіл?
11. В які терміни вагітності показано УЗД обстеження?
12. В якому терміні вагітності і за якими правилами видається декретна відпустка?

Завдання для самостійної роботи по темі заняття

1. Визначити термін вагітності, дату пологів.
2. Оцінити стан матері та плоду під час вагітності
3. Скерувати вагітну для взяття на облік
4. Скласти план ведення вагітної.

Тестові завдання

1. Жінка 22 років звернулася до ж/к зі скаргами на затримку менструації до 2 місяців. При гінекологічному огляді встановлено:ціаноз слизової оболонки піхви та шийки матки. Матка збільшена до розмірів гусиного яйця, розмякшена, особливо в області перешийка, безболісна. Який найбільш імовірний діагноз?

- A. Вагітність 8 тижнів
- B. Вагітність 12 тижнів
- C. Позаматкова вагітність
- D. Порушення менструального циклу

Е. Фіброма матки

2. У пацієнтки 22-х років скарги на затримку менструації протягом 2-х місяців. Змінилися смакові якості. Пологів - 0, абортів - 0. Піхвове дослідження: слизова оболонка піхви та шийки матки - ціанотична, матка кульоподібної форми, збільшена до 7-8 тижнів вагітності, мякуватої консистенції. Придатки без особливостей. Перешийок матки розмякшений. Склепіння піхви вільні. Який діагноз найбільш вірогідний?

- А. Маткова вагітність
- В. Міома матки
- С. Порушення оваріо-менструального циклу
- Д. Міхурний занос
- Е. Хоріонепітеліома

3. Жінка 22 років скаржиться на нудоту, блювоту 1 раз на добу, сонливість, затримку менструації на 2 місяця. При бімануальному дослідженні: матка збільшена до розмірів жіночого кулака, помякшена, особливо в області перешийка, безболісна. Придатки не пальпуються. Виділення слизові, молочною кольору. Який найбільш імовірний діагноз?

- А. Вагітність 8 тижнів
- В. Міома матки
- С. Позаматкова вагітність
- Д. Порушення менструального циклу
- Е. Ендометриоз матки

4. Жінка 26 років звернулася до лікаря жіночої консультації зі скаргами на загальне нездужання, нудоту, блювоту 1 раз на добу, сонливість, затримку менструації на 2 місяця. При бімануальному обстеженні встановлено: ціаноз слизової піхви та шийки матки. Матка збільшена до розмірів жіночого кулака, помякшена, особливо в області перешийка, але під час пальпації стала більш щільною, безболісна. Придатки не пальпуються. Виділення слизові. Який найбільш імовірний діагноз?

- А. Вагітність 8 тижнів
- В. Фіброміома матки
- С. Позаматкова вагітність
- Д. Порушення менструального циклу
- Е. Гастрит

5. До лікаря звернулася жінка 21 року зі скаргами на нудоту та блювання, особливо зранку, затримку місячних на 3 тижні, нагубання молочних залоз. Ці симптоми з'явилися після одруження, через 2 місяці. Який діагноз можна запідозрити?

- А. Вагітність раннього строку
- В. Гастрит
- С. Гастродуоденіт
- Д. Харчове отруєння
- Е. Гіпотонія

Ситуаційні задачі:

1. Жінка звернулася до лікарні зі скаргами на затримку менструації на 24 дні, зміни присмаку. Статеві стосунки регулярні. Контрацепцію не використовує.

Лікар виставив діагноз-вагітність

Тактика ведення. Визначення терміну вагітності. Передбачувана дата пологів

IV. Методичні матеріали до практичного заняття

Метою диспансерного нагляду за вагітними є збереження здоров'я жінки та народження здорової дитини.

Перший візит вагітної (бажано до 12 тижнів) є найбільш тривалим за часом і передбачає: збір анамнезу, загальне та акушерське обстеження, заповнення медичної документації (Індивідуальна карта вагітної і породіллі - форма №111/о та Обмінна карта - форма № 113/о), визначення обсягу і термінів лабораторного обстеження, заповнення вагітною анкети за згодою, інформаційної згоди.

Обмінна карта видається вагітній з моменту встановлення на облік.

Після першого візиту фахівець, який спостерігає вагітну, обов'язково отримує інформацію від лікаря загальної практики – сімейної медицини /дільничного терапевта про стан здоров'я вагітної . У разі спостереження вагітної у лікаря загальної практики – сімейної медицини він заповнює цей додаток сам.

Вагітні з екстрагенітальними захворюваннями підлягають динамічному спостереженню профільного спеціаліста.

Жінки групи високого ризику виникнення у плода вродженої/спадкової патології підлягають направленню на медико-генетичне консультування.

Вагітні, які не входять до групи високого ризику виникнення у плода вродженої/спадкової патології повинні бути проінформовані лікарем загальної практики-сімейної медицини лікарем/ лікарем-акушером-гінекологом/фельдшером/акушеркою, які спостерігають за вагітною, про доцільність одночасного проведення ультразвукової діагностики (далі-УЗД) (11 -13 тиж., 18-21 тиж. вагітності), біохімічного скринінгу вагітних (хоріонічного гонадотропіну (далі-ХГ), плацентарного білка РАРР (далі-РАРР) та розрахунку ризику наявності у плода хромосомної та деякої вродженої патології.

При виявленні ознак наявності у плода вродженої чи спадкової патології вагітна скеровується на медико-генетичне консультування для вирішення тактики ведення вагітності і пологів. При підтвердженні виявленої патології проводиться пренатальний консилиум за участю лікаря акушера-гінеколога. Ультразвукове дослідження плода може проводити фахівець, який має відповідну підготовку, за затвердженою схемою протоколу.

Під час кожного візиту всі дані фізикального, лабораторного та інструментального обстеження, заносять в «Індивідуальну карту вагітної і породіллі» та «Обмінну карту» із зазначенням відповідних призначень, дати наступного відвідування і засвідчуються підписом лікаря та інформованою згодою вагітної за формою («Інформована - згодна/незгодна»).

У разі неускладненої вагітності оптимальна кількість візитів до фахівця за період спостереження становить в середньому сім – дев'ять разів (бажано разом з близькою людиною).

В амбулаторіях загальної практики-сімейної медицини/жіночих консультаціях вагітну та членів її родини готують до майбутнього батьківства в «Школі відповідального батьківства». Робота проводиться з використанням демонстраційних матеріалів, технічних засобів і предметів догляду за дитиною.

При неявці вагітної на запланований огляд, причина з'ясовується за вказаним контактним телефоном. У разі неявки на 2 і більше обов'язкових візитів та/або систематичного невиконання рекомендацій і призначень, лікар/фельдшер/акушерка, які спостерігають за вагітною, повинні інформувати завідуючого жіночою консультацією та керівника, якому підпорядкований ЛПЗ з відміткою в медичній документації. У разі виявлення асоціальної поведінки вагітної лікар має письмово інформувати працівників соціальної служби.

При фізіологічному перебігу вагітності якщо вагітна спостерігається лікарем загальної практики-сімейної медицини або фельдшером/акушеркою її необхідно скерувати на консультацію до лікаря акушера-гінеколога у терміні 19-21 і 30 тижнів вагітності.

При нагляді за вагітною в амбулаторних умовах лікарю загальної практики-сімейної медицини/лікарю акушера-гінекологу або фельдшеру/акушерці фельдшерсько-акушерського пункту необхідно дотримуватись плану ведення вагітних (графіку візитів).

Графік візитів вагітної до лікаря

1-ий візит

(Бажано до 12 тижнів вагітності)

Що повинно бути зроблено під час візиту	Рівень доказовості	Коментарі
Оформлення медичної документації	A	Форми 111/о та 113/о
Заповнення жінкою анкети вагітної	A	За згодою
Збір анамнезу (загального, включаючи психічні захворювання, акушерського, гінекологічного; стан здоров'я батька дитини)	A	
Виявлення факторів ризику гестаційного діабету	B	При їх наявності – проведення двогодинного перорального тесту толерантності до глюкози (ПТТГ)
Виявлення факторів ризику прееклампсії	C	При наявності факторів ризику (додаток 21) пропонуйте жінці з 16 тижнів вагітності до народження дитини приймати 75мг аспірину
Оцінка показань до направлення на медико-генетичну консультацію	D	додаток №7
Оцінка умов праці	D	Видається лікарський висновок за встановленою формою при необхідності
Загальний огляд	A	
Пальпація щитовидної залози	A	
Аускультация серця	A	
Аускультация легенів	A	
Огляд та пальпація молочних залоз	A	
Пальпація лімфатичних вузлів	D	
Вимірювання артеріального тиску	A	
Вимірювання пульсу (частота, ритмічність)	A	
Вимірювання температури тіла	D	

Визначення зросту	B	
Визначення маси тіла	B	
Визначення індексу маси тіла	B	
Гінекологічний огляд (в дзеркалах та бімануальне дослідження)	D	Рутинний огляд не є прогностично точним для визначення терміну вагітності, а також, не дає можливості передбачити передчасні пологи або тазо-головну диспропорцію
УЗД в терміні вагітності від 11+1 день до 13 тижнів та 6 днів (визначення терміну вагітності, вимірювання комірцевого простору та виявлення УЗ маркерів вродженої та хромосомної патології)	A	Лікар надає інформацію жінці щодо доцільності одночасного проведення першого УЗД (11тиж +1 день. - 13 тиж. + 6 днів) і подвійного біохімічного тесту (вільний-ХГЧ, РАРР А) і розрахунку ризику наявності у плода хромосомної і деякої розповсюдженої вродженої патології. Дослідження виконують за згодою жінки
Призначення лабораторного обстеження:		
- Загальний аналіз сечі, включаючи тест на наявність білка	A	
- Посів сечі (скринінг на безсимптомну бактеріурію)	A	При виявленні призначається антибіотикотерапія
- Група крові та резус-фактор	A	
- наявність резус-антитіл (при Rh-негативній належності крові у вагітної та Rh- позитивній у батька майбутньої дитини)	B	Титри анти-резус антитіл визначають тільки при першій явці та у 28 тижнів за умови неускладненого протікання вагітності
- Загальний аналіз крові з визначенням кількості тромбоцитів	A	
- Серологічне обстеження на сифіліс (перше)	B	

- Тест на ВІЛ-інфекцію (перший)	A	Якщо результат тесту позитивний – повторне обстеження не призначається. У разі першого звернення вагітної у терміні пізніше 23 тижнів – їй негайно призначається тестування крові на ВІЛ і у разі отримання негативного результату, повторне обстеження проводиться не пізніше 32 тижнів вагітності. У разі першого звернення вагітної пізніше 30 тижнів вагітності – їй негайно призначається тестування крові на ВІЛ і у разі отримання негативного результату, повторне обстеження проводиться експрес-методом в пологах.
- Тест на наявність HBsAg	A	
- Мазок на цитологічне дослідження	D	
- Мазок на флору (за показами)	A	При наявності скарг та клінічних проявів
Надання вагітній розгорнутої інформації щодо: необхідності прийому фолієвої кислоти (400 мкг) до 12 тижнів вагітності	A	Якщо в анамнезі відмічались випадки народження плодів/дітей з вродженими дефектами нервової трубки добова доза фолієвої кислоти складає 800 мкг
доцільності ведення щоденнику самопочуття до кінця вагітності	A	
раціонального харчування під час вагітності гігієни харчування для зниження ризику виникнення харчових інфекцій (лістеріоз, сальмонельоз, токсоплазмоз)	A	З особливим наголосом на: - відсутність необхідності рутинного прийому вітаміну D; - тератогенний ефект від прийому вітаміну А у дозі більш ніж 10 000 ОД на добу (А) - відсутність необхідності рутинного прийому полівітаміно-мінеральних комплексів (А)
здорового способу життя, включаючи: - припинення паління - вживання алкоголю - наркотичних речовин	A	
оптимальних умов праці під час вагітності	D	

внутрішньоутробного розвитку плода	D	
статевого життя протягом вагітності	B	Доцільне використання презервативу
фізичні вправи, включаючи такі, що зміцнюють м'язи тазового дна	A	
необхідності відвідування школи відповідального батьківства протягом вагітності, бажано з партнером	A	
можливих загрозливих симптомів під час вагітності	A	
Скерування вагітної до дільничного терапевта за «Випискою з амбулаторної карти» ¹	B	
Заповнення вагітною інформованої згоди	B	

2-ий візит

(не пізніше 2 тижнів після 1-го візиту)

Що повинно бути зроблено під час візиту	Рівень доказовості	Коментарі
Оцінка та обговорення результатів обстежень з вагітною	D	
Якщо рівень гемоглобіну в загальному аналізі крові складає менш ніж 110 г/л, обговоріть з жінкою питання необхідності раціонального харчування (вживання м'яса, бобових, зелених овочів, цитрусових) та доцільність прийому препаратів заліза	A	
Якщо у вагітної Rh-негативний, а у батька майбутньої дитини Rh-позитивний тип крові, у разі відсутності у неї антитіл, обговоріть необхідність введення їй анти-резус імуноглобуліну в 28-32 тижні вагітності	A	
Обстеження вагітної: вимірювання артеріального тиску	A	
вимірювання пульсу (частота, ритмічність)	A	
вимірювання температури тіла	A	
лабораторне обстеження - загальний аналіз сечі або експрес тест на наявність білка	A	
УЗД в терміні вагітності від 18 тижнів до 20 тижнів та 6 днів (визначення структурних аномалій плода)	A	У випадку, коли результат УЗД є сумнівним або таким, який виявив будь-яку структурну аномалію плода, лікар УЗД

¹ У випадку, якщо спостереження за вагітною здійснює сімейний лікар, така виписка заповнюється цим лікарем при першому візиті вагітної.

		негайно скеровує вагітну до лікаря, який веде її вагітність для вирішення питання про подальше ведення вагітності і повідомляє лікаря про виявлену патологію по телефону.
Обговорення даних, занесених в щоденник самопочуття вагітної з особливою увагою до можливих загрозливих симптомів	D	

3-й візит

(19-21 тиждень вагітності, після проходження другого УЗД)

Що повинно бути зроблено під час візиту	Рівень доказовості	Коментарі
Надання розгорнутої інформації щодо результатів попереднього УЗД	D	У разі виявлення низької плацентації, крайового прикріплення плаценти необхідно провести додаткове УЗД в 32 тижні вагітності. При виявленні центрального передлежання плаценти, вагітну скеровують до акушерського стаціонару.
Обстеження вагітної: вимірювання висоти стояння дна матки та занесення даних до гравідограми	A	
вимірювання артеріального тиску	A	
вимірювання пульсу (частота, ритмічність)	A	
вимірювання температури тіла	A	
Направлення на обстеження: - тест на ВІЛ-інфекцію (другий, в 22-23 тижні вагітності)	A	
- загальний аналіз сечі або експрес тест на наявність білка	A	
Обговорення даних, занесених в щоденник самопочуття вагітної з особливою увагою до можливих загрозливих симптомів	D	

4-й візит

(25-26 тижнів вагітності)

Що повинно бути зроблено під час візиту	Рівень доказовості	Коментарі

Надання розгорнутої інформації щодо: всіх отриманих результатів обстежень	D	
необхідності проведення обстежень перед оформленням відпустки по вагітності та пологам	A	
Обстеження вагітної: вимірювання висоти стояння дна матки та занесення даних до гравідограми	A	
вимірювання артеріального тиску	A	
вимірювання пульсу (частота, ритмічність)	A	
вимірювання температури тіла	A	
огляд нижніх кінцівок	A	На наявність варикозно розширених вен
аускультация серцебиття плода	A	
Направлення на обстеження: - загальний аналіз крові з визначенням кількості тромбоцитів в 29 тижнів	C	
- серологічне дослідження на сифіліс (друге) в 29 тижнів	B	
- наявність резус-антитіл (при Rh-негативній належності крові у вагітної та Rh- позитивній у батька майбутньої дитини)	A	Титри анти-резус антитіл визначаються тільки при першій явці та у 28 тижнів за умови неускладненого пербігу вагітності
- загальний аналіз сечі або експрес тест на наявність білка	A	
- двогодинний тест толерантності до глюкози всім вагітним	A	
Обговорення даних, занесених в щоденник самопочуття вагітної з особливою увагою до можливих загрозливих симптомів.	D	
Надання вагітній адрес пологових будинків (відділень) та їх номерів телефонів, куди можна негайно звернутись за медичною допомогою	D	
Призначення анти-резус імуноглобуліну	B	У 28-32 тижні вагітності жінкам з резус-негативною належністю крові при Rh-позитивній крові у батька майбутньої дитини і відсутності антитіл у вагітної

5-ий візит
(30 тижнів вагітності)

Що повинно бути зроблено під час візиту	Рівень доказовості	Коментарі

Надання розгорнутої інформації щодо всіх отриманих результатів обстежень	D	
Обговорення даних, занесених в щоденник самопочуття вагітної з особливою увагою до можливих загрозливих симптомів	D	
Підготовка до пологів та народження дитини, партнерських пологів	A	
Якщо рівень гемоглобіну в загальному аналізі крові складає менш ніж 110 г/л, обговоріть з жінкою питання необхідності прийому препаратів заліза	A	
Обстеження вагітної: огляд та пальпація молочних залоз	A	
вимірювання висоти стояння дна матки та занесення даних до гравідограми	A	
вимірювання артеріального тиску	A	
вимірювання пульсу (частота, ритмічність)	A	
вимірювання температури тіла	A	
огляд нижніх кінцівок	A	На наявність варикозно розширених вен
аускультация серцебиття плода	A	
Лабораторне обстеження: - загальний аналіз сечі або експрес тест на наявність білка	A	

6-ий візит
(34 - 35 тижнів вагітності)

Що повинно бути зроблено під час візиту	Рівень доказовості	Коментарі
Обстеження вагітної: вимірювання висоти стояння дна матки та занесення даних до гравідограми	A	
вимірювання артеріального тиску	A	
вимірювання пульсу (частота, ритмічність)	A	
вимірювання температури тіла	A	
огляд нижніх кінцівок	A	На наявність варикозно розширених вен
аускультация серцебиття плода	A	
Лабораторне обстеження: - загальний аналіз сечі або експрес тест на наявність білка	A	
Надання розгорнутої інформації щодо всіх отриманих результатів обстежень	D	
Обговорення даних, занесених в щоденник самопочуття вагітної з особливою увагою до можливих загрозливих симптомів та необхідності своєчасного звернення за медичною	D	

допомогою. Надайте адреси пологових будинків (відділень) та номери телефонів куди може звернутись жінка.		

7 -ий візит
(38 тижнів вагітності)

Що повинно бути зроблено під час візиту	Рівень доказовості	Коментарі
Обстеження вагітної: вимірювання висоти стояння дна матки та занесення даних до гравідограми	A	
вимірювання артеріального тиску	A	
вимірювання пульсу (частота, ритмічність)	A	
вимірювання температури тіла	A	
огляд нижніх кінцівок	A	На наявність варикозно розширених вен
аускультація серцебиття плода	A	
Лабораторне обстеження: -загальний аналіз сечі або експрес тест на наявність білка	A	
Надання розгорнутої інформації щодо: дій жінки у разі початку пологової діяльності, вилиття навколоплідної рідини або появи можливих загрозливих симптомів; післяпологової контрацепції	D	
Обговоріть дані занесені в щоденник самопочуття вагітної. Надайте адреси пологових будинків (відділень) та номери телефонів куди повинна звернутись жінка за своєчасною медичною допомогою	D	

8 -ий візит
(40 тижнів вагітності)

Що повинно бути зроблено під час візиту	Рівень доказовості	Коментарі
Обстеження вагітної: вимірювання висоти стояння дна матки та занесення даних до гравідограми	A	
вимірювання артеріального тиску	A	
вимірювання пульсу (частота, ритмічність)	A	
вимірювання температури тіла	A	
огляд нижніх кінцівок	A	На наявність варикозно розширених вен
аускультація серцебиття плода	A	
Лабораторне обстеження: загальний аналіз сечі або експрес тест на наявність білка	A	

Надання розгорнутої інформації щодо: -можливих дій при переношеній вагітності, -післяпологової контрацепції -адрес пологових будинків (відділень) та номерів телефонів куди може звернутись жінка за своєчасною медичною допомогою.	D	Переношена вагітність – вагітність, термін якої складає більш ніж 294 дні (42 тижні) від першого дня останньої менструації. Дослідження показали, що показники материнської захворюваності та смертності при неускладненій вагітності підвищуються після перевищення терміну вагітності більш ніж 42 тижні. Ризик народження мертвого плода у терміні вагітності 37 тижнів складає 1 на 3000, на 42 тижні – 3 на 3000, на 43 тижні – 6 на 3000. Жінкам з неускладненим перебігом вагітності індукцію пологів потрібно запропонувати після 41 тижня вагітності (A)
Обговоріть дані занесені в щоденник самопочуттів вагітної	D	

9 – ий візит
(41 тиждень вагітності)

Що повинно бути зроблено під час візиту	Рівень доказовості	Коментарі
Обстеження вагітної: вимірювання висоти стояння дна матки та занесення даних до гравідограми	A	
вимірювання артеріального тиску	A	
вимірювання пульсу (частота, ритмічність)	A	
вимірювання температури тіла	A	
огляд нижніх кінцівок	A	На наявність варикозно розширених вен
аускультация серцебиття плода	A	
Лабораторне обстеження: загальний аналіз сечі або експрес тест на наявність білка	A	
Надання розгорнутої інформації щодо: -можливої подальшої тактики ведення вагітності (індукція пологової діяльності або «очікувальне» ведення, обговорення позитивних та негативних наслідків кожного з варіантів)	A	Якщо вагітна обирає індукцію пологової діяльності –скеруйте її в пологовий стаціонар. Якщо вагітна обирає «очікувальну» тактику ведення – запропонуйте їй посилений антенатальний моніторинг,

-післяпологової контрацепції. -адрес пологових будинків (відділень) та номерів телефонів куди може звернутись жінка за своєчасною медичною допомогою		починаючи з 42 тижня вагітності: КТГ 2 рази на тиждень, УЗД з визначенням кількості амніотичної рідини (А)
Обговоріть дані занесені в щоденник самопочуття вагітної	D	додаток 15

VIII. Основна література для опрацювання

1. Айламазян Э.К. Акушерство. – СПб.: СпецЛит, 2005. – 527 с.
2. Воскресенский С.Л. Оценка состояния плода. – Мн.: Книжный Дом, 2004. – 304 с.
3. Ранние сроки беременности / Под ред. В.Е. Радзинского и А.А. Оразмурадова. – М.: МИА, 2005. – 448 с.
4. Кардиотокография. Допплерометрия. Биофизический профиль: учеб.пособие. - Минск: Книжный Дом, 2004. - 304 с.
5. Лихачов В.К. Неотложное акушерство с неотложными состояниями: Руководство для врачей.- М.: ООО «Медицинское информационное агенство», 2010.-720 с.
6. Сидорова И.С. Методы исследования при беременности и в родах. - МЕДпресс-информ, 2005. - 128 с.
7. Ультразвуковая фетометрия: Справочные таблицы и нормативы / Под ред. М.В. Медведева. – М.: Реальное время, 2003. – 170с.
8. Наказ МОЗ України від 15.07.2011 № 417 «Методичні рекомендації щодо організації надання амбулаторної акушерсько-гінекологічної допомоги».
9. Наказ МОЗ України від 29.12.2003 № 620 «Про організацію надання акушерсько-гінекологічної та неонатологічної допомоги в Україні».

Методичну рекомендацію до практичного заняття підготувала асс. Кафедри акушерства та гінекології № 2 Шиманська Я.В.

5.01.2017

Прорецензував професор В.К. Ліхачов

Методична рекомендація обговорена та затверджена на засіданні кафедри акушерства і гінекології № 2, протокол № 10 від 10 січня 2017 року

Методична рекомендація переглянута і доповнена “ ____ ” _____ 201__р.